

૦૬) સવાર - સાંજની દુઆ

બિસ્મિલ્લાહિર રહમાનિર રહીમ

સઘળી પ્રશંસા એ અલ્લાહના માટે છે કે જેણે પોતાની શક્તિ અને કુવ્વતથી રાત અને દિવસને પેદા કર્યા અને તેની કુદરતની કાર્ય સિધ્ધિ દ્વારા એ બન્ને વચ્ચે તફાવત કાયમ છે અને તે બન્નેમાંથી દરેકને નિર્ધારિત હદ અને નક્કી કરેલ મુદતના પાબંદ બનાવ્યા અને તેનામાં વધઘટ થવાના જે અંદાજો નક્કી કર્યા એ મુજબ રાતની જગ્યાએ થોડાક દિવસને અને દિવસની જગ્યાએ થોડીક રાતને લાવે છે જેથી તેના દ્વારા બંદાઓની રોઝીની અને તેમના ઉછેરની વ્યવસ્થા કરે તેણે તેમના માટે રાત્રી એટલા માટે બનાવી કે જેથી થકવી નાખે તેવાં કાર્યો અને હાલત બગાડી નાખે તેવી મુસીબતો પછી તે તેમાં આરામ કરે અને તેણે તે (રાત)ને પડદો બનાવ્યો કે જેથી શાંતિની ચાદર ઓઢીને તે આરામથી સુઈ જાય અને તે તેમના માટે રાહત અને આનંદ તેમજ શારીરિક શક્તિઓની સ્વસ્થતા પ્રાપ્ત કરવાનું અને લિજ્જત તેમજ મજનું માધ્યમ બને.

અને દિવસને તેમના માટે પ્રકાશિત અને ચમકદાર એટલા માટે બનાવ્યો કે તે દરમિયાન (કામકાજ કરીને) તેની કૃપાની (રોઝીની) શોધખોળ કરે અને રોઝીનો વસીલો શોધે અને દુન્યવી નફો (ફાયદો) અને આખેરતના ફાયદાઓ મેળવવાનાં માધ્યમોની શોધ કરવા માટે તેની જમીન પર ચાલે અને ફરે. એ બધી જ કાર્ય સિધ્ધિઓથી તે તેમની હાલતો સુધારે છે અને તેમના કાર્યોની તપાસ કરે છે અને એ બાબત પાણુ જુએ છે કે તે લોકો આજ્ઞાપાલનની ઘડીઓમાં, ફરજોની અદાયગીના પ્રસંગોએ કેવા સાબિત થાય છે ? જેથી કરીને ખરાબ માણસોને તેમનાં કુકર્મોના કારણે સજા અને નેક માણસોને સારું વળતર આપે.

અય અલ્લાહ ! સઘળી પ્રશંસા અને વખાણ ફક્ત તારા માટે જ છે કે તેં અમારા માટે

(રાત્રીનો પડદો ચીરી નાખીને) સવારનું અજવાળું પાથર્યું અને આ રીતે દિવસના અજવાળાથી અમને ફાયદો પહોંચાડ્યો અને રોઝી પ્રાપ્ત કરવાની તકો અમારા માટે ઊભી કરી અને તેમાંની આફતો અને મુસીબતોથી અમને બચાવ્યા. અમે પોતે અને અમારા સિવાય બધી જ વસ્તુઓ તારી છે. આસમાન પણ તારું છે અને જમીન પણ, એ ઉપરાંત એ બધી ય વસ્તુઓ કે જે તેં તેમાં પ્રસરાવી છે. પછી તે સ્થિર હોય કે ચલાયમાન હોય, ભરેલી હોય કે ખાલી હોય, વાતાવરણમાં ઊંચાઈ પર હોય કે જમીનના સ્તરોમાં સંતાયેલી હોય.

અમે બધા તારા કુદરતના કબજામાં છીએ અને તારી સત્તા અને તારી બાદશાહી અમારા ઉપર છવાયેલી છે. અને તારી ઈચ્છાએ અમને ઘેરી લીધા છે. તારી આજ્ઞાથી અમે વ્યવહાર કરીએ છીએ અને તારી યુક્તિ તેમ જ માયાના આધારે જ અમે એક પરિસ્થિતિમાંથી બીજી પરિસ્થિતિમાં બદલાઈ જઈએ છીએ. જે કામનો તેં અમને આદેશ આપ્યો છે અને જે ઉત્તમતા અને ભલાઈ તેં અમને અર્પણ કરી છે તે સિવાય બીજું કંઈ પણ અમારા અધિકારમાં નથી. અને જે નવો અને તાજો દિવસ તેં અમારા ઉપર મોકલ્યો છે તે અમારો એવો ગવાહ છે કે જે હરે પળે હાજર જ છે. જો અમે સારાં કામ કરીશું તો તે (દિવસ) અમારાં વખાણ અને ગુણ ગાતાં ગાતાં અમને વિદાય આપશે અને જો ખરાબ કાર્યો કર્યાં તો અમારી નિંદા કરતો કરતો અમારાથી વિખૂટો પડશે.

અય અલ્લાહ ! તું મોહંમદ (સ.) અને તેમના વંશજો પર રહેમત વરસાવજે અને અમને તે દિવસ સાથે સારી મૈત્રી નસીબ કરજે અને કોઈ ભૂલથી સજા કરવા અથવા તો સગીરા અને કબીરા ગુનાહોમાં ફસાઈ જવાના કારણે તે દિવસ અમારાથી નારાજ થઈને વિદાય થાય તે બાબતથી અમને બચાવતો રહેજે અને આ દિવસમાં અમારી નેકીઓનો ભાગ વધારે કરી દેજે અને ખરાબ કાર્યોથી અમારા પાલવને ખાલી રાખજે અને અમારા માટે તે (દિવસ)ના આરંભને અને અંતને અલ્લાહની પ્રશંસા અને ગુણગાનથી, સવાબથી તેમજ આખરતના પુરસ્કારો, ઉપકારોના ભંડારથી ભરી દેજે.

અય અલ્લાહ ! કેરામીન અને કાતેબીનને (અમારા ગુનાહ લખવાથી) તકલીફ ઓછી આપજે. અને અમારા આમાલનામાને નેકીઓથી ભરી દેજે અને કુકર્મોના કારણે અમને તેની સામે બદનામ ન કરતો. બારે ઈલાહ ! તું એ દિવસની પળોમાંથી દરેક પળમાં અને ક્ષણમાં તારા ખાસ બંદાઓની ઉપસ્થિતિ અમને નસીબ કરજે અને તારા શુક્રનો એક ભાગ તેમજ ફરિશ્તાઓમાંથી એક સાચો ગવાહ અમારા માટે બનાવજે.

અય અલ્લાહ ! તું મોહંમદ (સ.) અને તેમના વંસજો પર રહેમત વરસાવજે અને આગળથી કે પાછળથી, જમાણી ડાબી બાજુએ અને ચોતરફ બધી જ બાજુએથી અમારી સુરક્ષા કરજે એવી સુરક્ષા કે જે અમને ગુનાહ અને નાફરમાની કરવાથી રોકે, તારું આજ્ઞાપાલન કરવા તરફ માર્ગદર્શન આપે અને તારી મહોબ્બતમાં વપરાઈ જાય.

અય અલ્લાહ ! તું મોહંમદ (સ.) અને તેમના વંસજો પર રહેમત વરસાવજે અને અમને આજના દિવસે, આજની રાતે તેમજ જીવનના બધા જ દિવસોમાં એવું સામર્થ્ય અર્પણ કર કે અમે નેકીઓ ઉપર જ અમલ કરીએ, કુકર્મોને ત્યજી દઈએ, નેઅમતો પર શુક્ર કરીએ અને સુન્તો પર અમલ કરીએ, બિદઅતોથી અળગા રહીએ અને હંમેશાં નેક કાર્યોનો હુકમ કરીએ અને ખરાબ કાર્યોથી રોકીએ, ઈસ્લામનું સમર્થન અને તરફેણ કરીએ, બાતિલને કચડી નાખીએ અને તેને અપમાનિત કરીએ, હકની સહાયતા કરીએ અને તેને બુલંદ કરીએ, ગુમગાહ લોકોને (સાચું) માર્ગદર્શન આપીએ, અશક્તોની મદદ કરીએ અને દુઃખી લોકોની ખબર લઈએ.

બારે ઈલાહ ! મોહંમદ (સ.) અને તેમના વંસજો પર રહેમત વરસાવજે અને આજના દિવસને એ બધા જ દિવસો કે જે અમે પસાર કર્યા છે તેમના કરતાં મુબારક દિવસ અને એ સઘળા સાથીદારો કે જેમને અમે સાથ આપ્યો તેમને સર્વશ્રેષ્ઠ મિત્ર અને એ સમયગાળાને કે જેની છત્રછાયામાં અમે જિંદગી પસાર કરી છે, તે સમયને સર્વશ્રેષ્ઠ સમય ગણજે અને અમને સૃષ્ટિનાં બધાં સર્જનો કરતાં વધારે રાજી અને પ્રસન્ન રાખજે કે જેના

ઉપર રાત-દિવસ ફેરા ફરતા રહ્યા છીએ. અને તારી અર્પણ કરેલી નેઅમતોના એ બધાય કરતાં વધારે આભારી અને એ બધાયના કરતાં તેં આપેલા હુકમોના વધારે પાબંદ અને તે બધાયના કરતાં એ વસ્તુઓથી વધારે દૂર રહેનારા બનાવજે કે જે વસ્તુઓનો ડર બતાવીને મનાઈ કરેલી છે.

અય ખુદા ! હું તને ગવાહ બનાવું છું અને તું ગવાહી માટે કાફી છે અને તારાં આકાશ અને તારી જમીનને અને તેમાં જે જે ફરિશ્તાઓને અને જે જે મખ્લૂકને તેં વસાવી છે, આજના દિવસે અને આ ઘડીએ અને આ રાતમાં અને આ જગ્યાએ તને ગવાહ બનાવું છું કે હું એ બાબતનો સ્વીકાર કરું છું કે માત્ર તું જ એ માઅબૂદ છે કે જેના સિવાય બીજો કોઈ માઅબૂદ નથી. તું ઈન્સાફને કાયમ કરવાવાળો, હુકમમાં અદલ કરવાવાળો, બંદાઓ ઉપર મહેરબાન, પ્રભુત્વનો સ્વામી અને કાઈનાત ઉપર દયા કરનારો છે.

વળી એ બાબતની પણ સાક્ષી પૂરું છું કે મોહંમદ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ તારા ખાસ બંદા, રસૂલ અને સમગ્ર કાઈનાતમાં પસંદગીપાત્ર છે. એમના ઉપર તેં રિસાલતની જવાબદારીઓ મૂકી તો તેમણે તેમને નિભાવી દીધી અને તેમની ઉમ્મતને ઉપદેશ અને નસીહત કરવાનો હુકમ આપ્યો તો તેમણે નસીહત ફરમાવી. અમારા તરફથી તેમને સર્વશ્રેષ્ઠ પુરસ્કાર અર્પણ કર કે જે તારા દરેક ઈનામથી વધીને હોય કે જેને તારા બંદાઓમાંથી તેં કોઈને આપ્યો હોય અને અમારા તરફથી તેમને એવો બદલો અર્પણ કર કે નબીઓમાંથી કોઈ એકને તેં તેની ઉમ્મતની તરફથી અર્પણ કરેલ હોય તેના કરતાં વધારે ઉચ્ચ અને શ્રેષ્ઠ હોય. નિઃસંદેહ તું મહાન નેઅમતો આપનાર છે અને મોટા ગુનાહોને માફ કરનાર અને દરેક દયાળુ કરતાં વધારે દયા કરનાર છે આથી તું મોહંમદ (સ.) અને તેમની પાક, પવિત્ર, સુશીલ અને કુળવાન ઓલાદ ઉપર રહેમત વરસાવજે. ★